

Regeringskansliet
Försvarsdepartementet
103 33 Stockholm

Er referens
Fö2025/001510

Vår handläggare
Rebecka Stappe Renner

Remissvar gällande slutbetänkandet (SOU 2025:6) Plikten kallar! En modern personalförsörjning av det civila försvaret

Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) har – från de utgångspunkter myndigheten har att beakta – följande synpunkter på betänkandet.

Totalförvarsplikt (kap 8)

FOI tillstyrker utredningens förslag att arbetet för att öka mängden civilpliktiga bör ske i två spår parallellt, för att kunna genomföras i högt tempo. FOI framhåller dock behovet av en systematisk planering under införandet av civilplikt.

Tydligare regler för det civila försvarets personalförsörjning (kap 19)

Utredningen föreslår införandet av ny terminologi i form av begreppet ”Beredskapsregistrering”. FOI efterfrågar ytterligare beskrivning av vilka lagliga rättigheter och skyldigheter som skulle gälla vid införandet av begreppet ”beredskapsregistrering”. Med anledning av detta avstyrker FOI detta förslag i väntan på en tydligare formulering.

Inriktning och samordning av personalförsörjningen (kap 26)

FOI ställer sig bakom utredningens ståndpunkt om att det behövs ökad samordning av personalförsörjningen inom totalförsvaret. FOI ställer sig däremot frågande till dess utformning. Utredningen presenterar alternativen funktion respektive sektor som avses ansvara för samordningen av personalförsörjningen. Dessa alternativ bör utvecklas vidare för att inte skapa överlappande strukturer som kan medföra otydliga mandat.

Konsekvensbeskrivning (kap 28)

Utredningen förespråkar att bara de som **inte** tillhör den ordinarie personalen ska registreras hos Plikt och prövningsverket. FOI avstyrker förslaget och ställer sig bakom Plikt och prövningsverkets yttrande samt de särskilda yttranden som inkommit i frågan, dvs. att personal med en avgörande befattning ska vara registrerad som krigsplacerade hos Plikt och prövningsverket. FOI efterfrågar tydlighet angående om en totalförsvarspliktig person både erhåller en position inom en totalförsvarsviktig verksamhet samt är krigsplacerad inom exempelvis Försvarsmakten. Denna typ av konkurrens av kompetens och personal bör undvikas och utredningens förslag bidrar inte med någon förbättring i denna del. Plikt och prövningsverket ansvar bör vara att registrera krigsplacerad personal samt att lyfta fram om en organisation vill krigsplacera en individ som redan är krigsplacerad hos en annan organisation. Denna typ av krock i försök att göra anspråk på kompetens uppenbaras inte om den ordinarie krigsplaceringen inte finns registrerad. Utredningens föreslagna administrativa uppbyggnad skulle flytta ansvaret för att meddela sin arbetsgivare om sin krigsplacering till individen själv samt ge upphov till att varje enskild organisation skulle behöva upprätta egna register över vilka individer som är krigsplacerade på annan plats än hos sin ordinarie arbetsplats. Denna problematik påverkar FOI direkt då myndigheten avser att krigsplacera de individer myndigheten ämnar behålla i tjänst under höjd beredskap. Om de föreslagna ändringarna träder i kraft riskerar FOI att förlora delar sin personal som myndigheten förväntar sig få ha kvar i händelse av höjd beredskap.

Övriga synpunkter:

FOI efterfrågar en mer omfattande samhällsekonomisk analys kring exempelvis de produktionsbortfall som kan förväntas uppstå när ett större antal individer pliktas att genomföra civilplikt, värnplikt och repetitionsutbildning. Detta innebär en analys som går bortom statens verksamhet.

Detta remissvar har beslutats av överdirektör Lena Nyberg efter föredragning av analytiker Rebecka Stappe Renner. I den slutliga handläggningen har även enhetschef Anders Norén, jurist Christina Engström, stabschef Niclas Karlsson och särskild rådgivare Mikael Wiklund deltagit.

.....
Lena Nyberg

.....
Rebecka Stappe Renner

Sändlista:

För kännedom

Fo.remissvar@regeringskansliet.se med kopia till fo.rs.remissvar@regeringskansliet.se

Internt FOI

Registrator

GD-sekreterare

Särskild rådgivare

Chefsjurist

AC

GDB

HR